

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Αρδεύσεις – Στραγγίσεις έργων πρασίνου

Ενότητα 11: Στραγγίσεις έργων πράσινου

Δρ. Τσιρογιάννης Λ. Ιωάννης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τμήμα Τεχνολόγων Γεωπόνων

Αρδεύσεις – Στραγγίσεις έργων πρασίνου

Ενότητα 11: Στραγγίσεις έργων πράσινου

Δρ. Τσιρογιάννης Λ. Ιωάννης

Επίκουρος Καθηγητής ΤΕΙ Ηπείρου

Άρτα, 2015

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

Εξοικείωση φοιτητών σε θέματα που αφορούν:

- Βασικές αρχές στραγγίσεων
- Εφαρμογή αυτών στο πλαίσιο συστημάτων στραγγίσης έργων πράσινου

Περιεχόμενα ενότητας

- Βασικές αρχές στραγγίσεων
- Εφαρμογή στραγγίσεων στο πλαίσιο συστημάτων στράγγισης έργων πράσινου
- Παραδείγματα

Λόγοι κατασκευής στραγγιστικού δικτύου

- Το ριζικό σύστημα των φυτών εκτός από νερό χρειάζεται και αέρα. Επομένως οι πόροι του εδάφους δεν πρέπει να μένουν για μεγάλο διάστημα κορεσμένοι από νερό
- Υδρολογικές συνθήκες, κλίμα, τοπογραφικά χαρακτηριστικά και αρδευτική πρακτική πολλές φορές οδηγούν σε τέτοιες καταστάσεις κορεσμού
- Με το στραγγιστικό δίκτυο θέλουμε να απομακρύνουμε τις ανεπιθύμητες ποσότητες νερού από το έδαφος

Στόχοι στραγγιστικού δικτύου

- Παρεμπόδιση εξωτερικών υδάτων από το να εισέλθουν στην περιοχή που στραγγίζεται
- Συγκέντρωση των υδάτων που λιμνάζουν στην επιφάνεια της περιοχής
- Επαναφορά της υγρασίας του εδάφους στο επίπεδο της υδατοικανότητας μετά από κορεσμό σε νερό
- Απομάκρυνση όλων αυτών των υδάτων με την βοήθεια συλλεκτηρίων αγωγών, οι οποίοι τελικά καταλήγουν σε κεντρική τάφρο, που θα τα οδηγεί έξω από την περίμετρο του στραγγιστικού δικτύου

Παράδειγμα προβλήματος: Γήπεδα

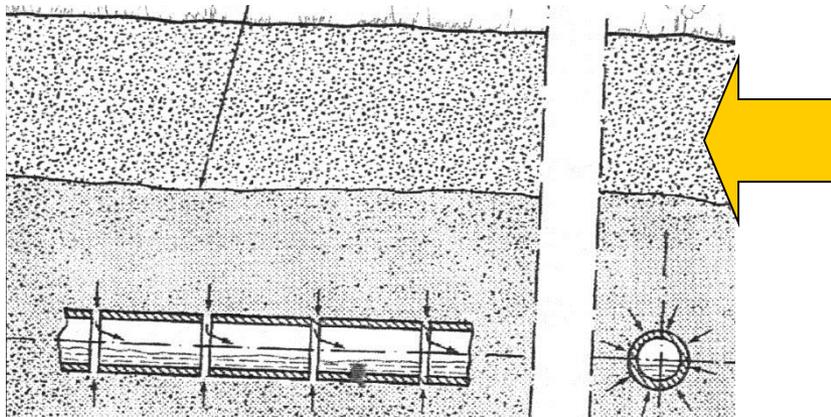
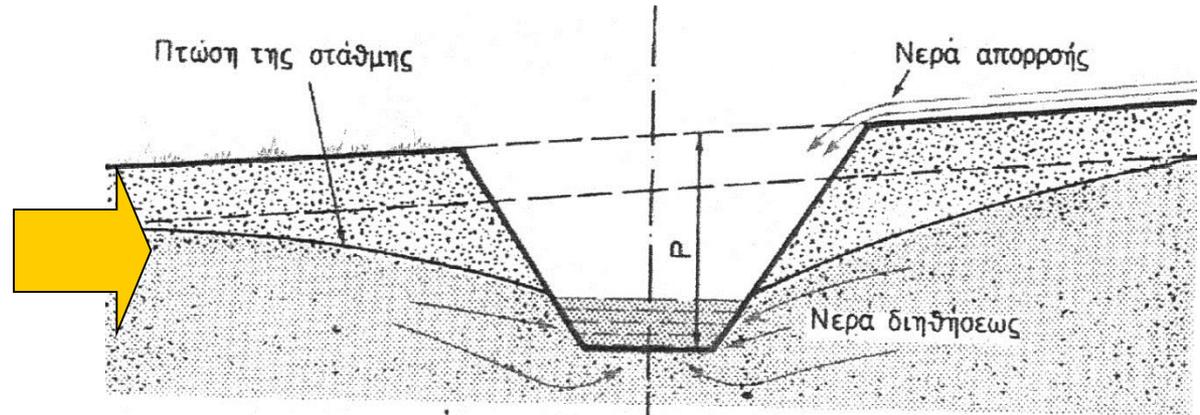

Παράδειγμα προβλήματος: Κήπος

Βασικά συστήματα στράγγισης

- Επιφανειακά με δίκτυο ανοικτών αγωγών (τάφροι)

- Υπόγεια με δίκτυο κλειστών διάτρητων αγωγών ή τούνελ (δραίνα)

Σχεδιασμός στραγγιστικών δικτύων

- Υπολογιστικές βάσεις:
  - Υδατικό ισοζύγιο
  - Νόμος του Darcy (κίνηση νερού μέσα στο έδαφος)
  - Εξισώσεις κίνησης νερού σε ανοικτούς αγωγούς (εξίσωση Manning κλπ)
  - Εξισώσεις υπολογισμού βάθους και ισαποχής αγωγών
- Ο σχεδιασμός απαιτεί επίλυση πολύπλοκων μαθηματικών συστημάτων γεγονός που τον καθιστά δύσκολο.

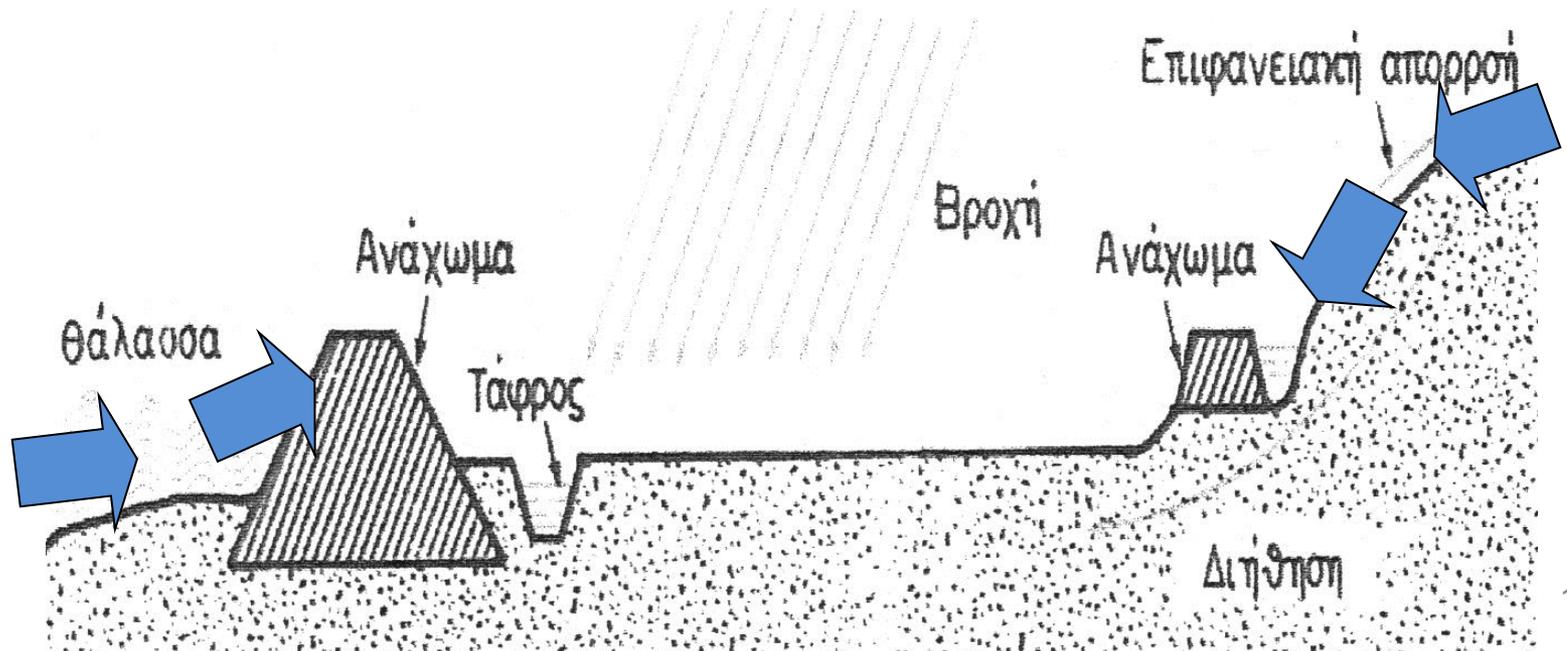
Βασικά κατασκευαστικά στοιχεία

- Αναχώματα
- Τάφροι
- Στραγγιστικοί σωλήνες (δραίνα)
- Αντλιοστάσιο (σε περιπτώσεις ελλείψεως διεξόδου ή μικρών κλίσεων)

Βασικά κατασκευαστικά στοιχεία

- **Αναχώματα**

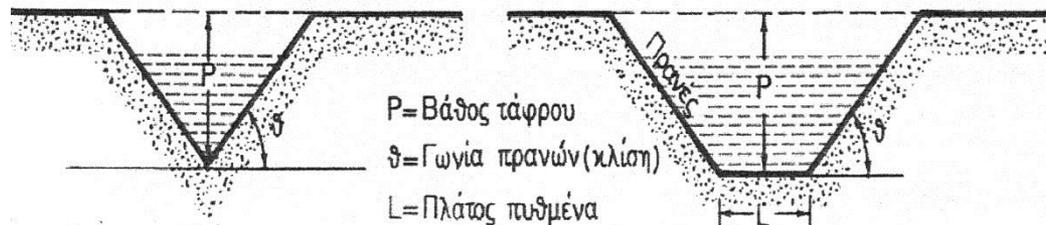
- Κατασκευάζονται όταν υπάρχει περίπτωση κατακλυσμού μίας περιοχής λόγω επιφανειακής απορροής ή ανόδου της στάθμης ποταμού, λίμνης ή θάλασσας.
- Βασικά χαρακτηριστικά: ύψος, σταθερότητα, περατότητα.

Βασικά κατασκευαστικά στοιχεία

- Τάφροι

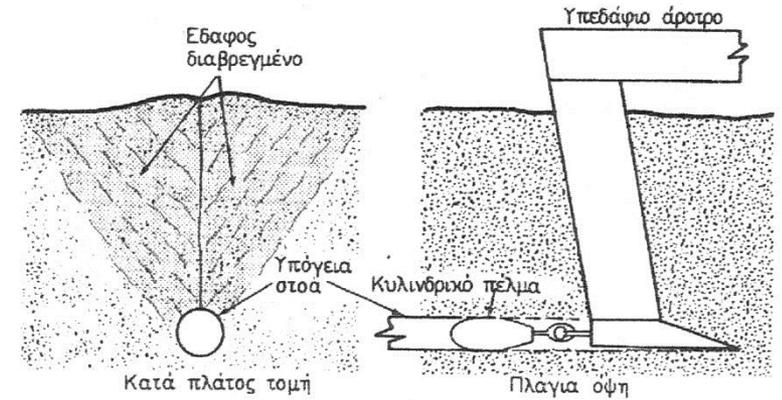
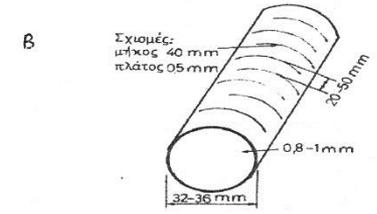
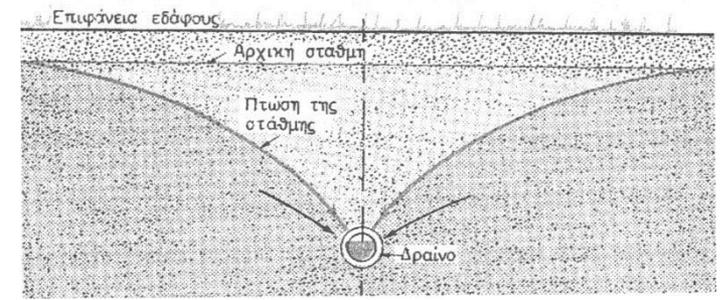
- Κατασκευάζονται όταν υπάρχει περίπτωση κατάκλισης μίας περιοχής λόγω επιφανειακής απορροής ή ανόδου της στάθμης ποταμού, λίμνης ή θάλασσας.
- Βασικά χαρακτηριστικά: βάθος, κλίση πρανών, κατά μήκος κλίση, τραχύτητα, διαπερατότητα, μηχανική σύσταση εδάφους.

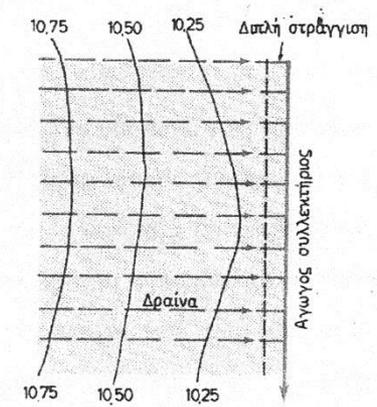
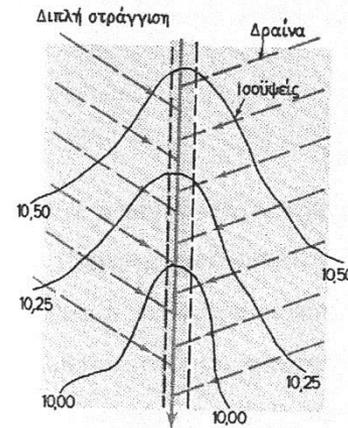
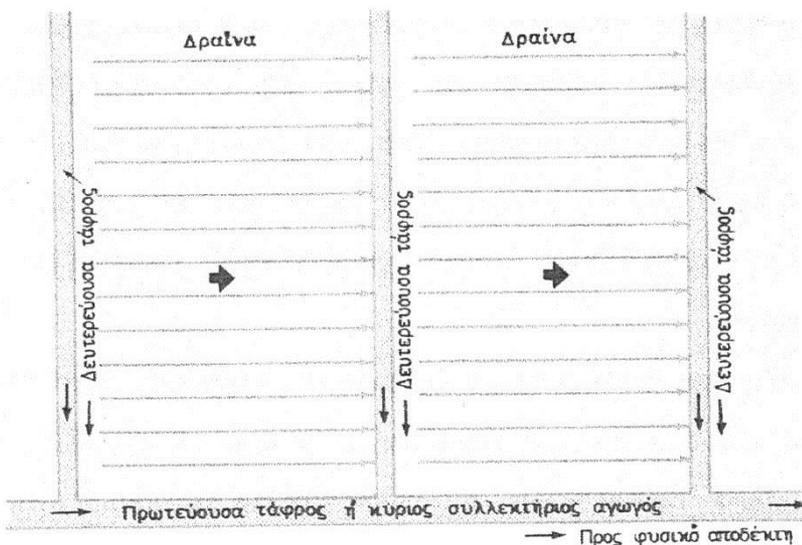
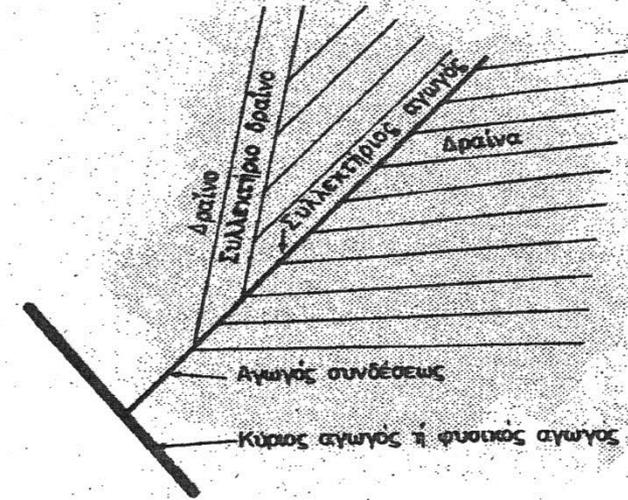
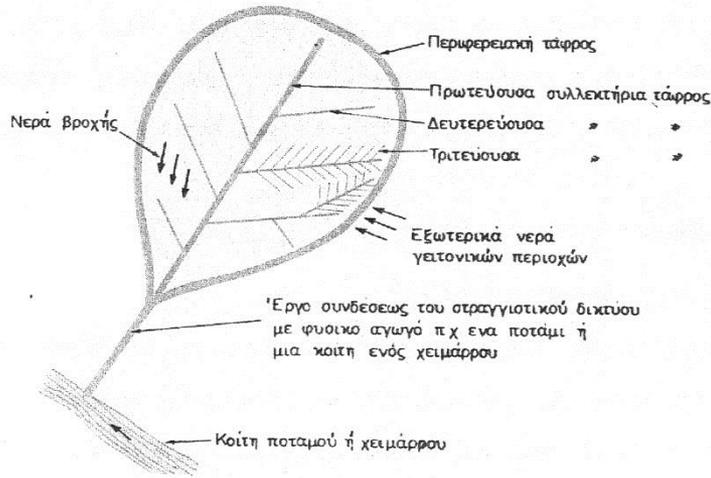
Βασικά κατασκευαστικά στοιχεία

- **Στραγγιστικοί σωλήνες (δραίνα)**
  - Σωληνωτοί αγωγοί από πηλό, τσιμέντο ή και πλαστικό που τοποθετούνται υπόγεια στο έδαφος σε βάθος που εξαρτάται από την κάθε περίπτωση. Το νερό εισέρχεται είτε από κενά μεταξύ τους ή ειδικές σχισμές ή από τους πόρους του ίδιου του υλικού από το οποίο είναι κατασκευασμένοι. Τέλος ως δραίνα χαρακτηρίζονται και οι υπόγειες στοές στο έδαφος

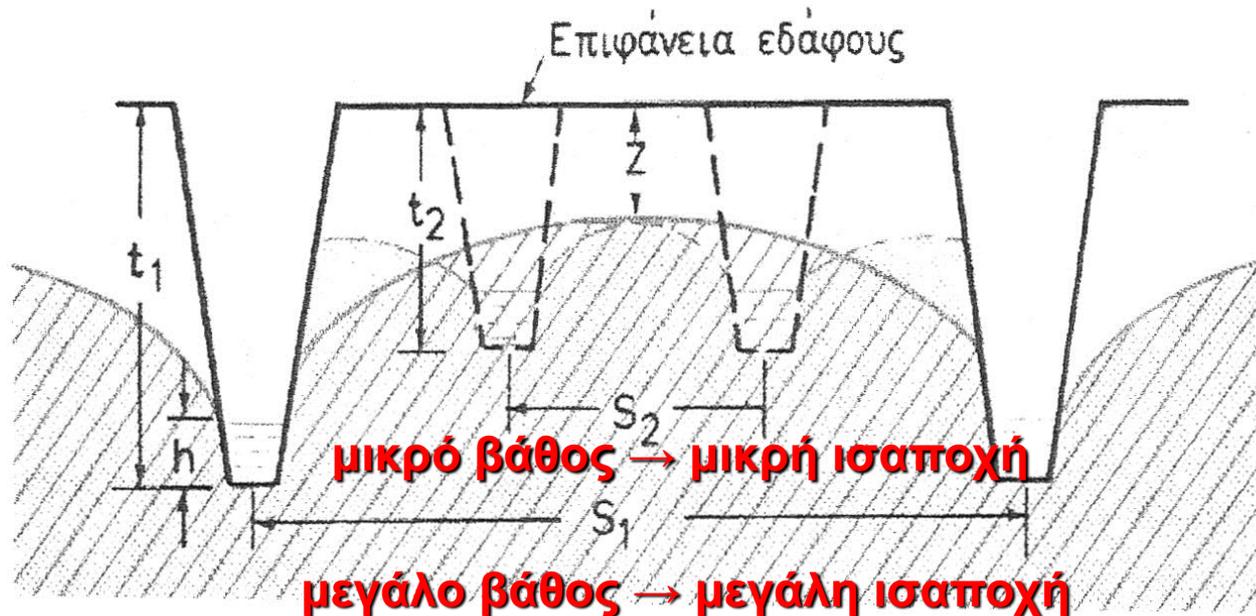

Τυπικά σχήματα αγροτικών στραγγιστικών δικτύων

Βάθος και ισαποχή αγωγών στράγγισης

- Η πτώση της στάθμης του υπόγειου νερού εξαρτάται από τον αριθμό και το βάθος στο οποίο είναι τοποθετημένοι (υπάρχει αναλογία μεταξύ ισαποχής και βάθους).

Βάθος και ισαποχή αγωγών στράγγισης

- Όσο μεγαλώνει η ισαποχή τόσο βραδύτερος ο ρυθμός της στράγγισης
- Το μεγάλο βάθος τοποθέτησης δυσκολεύει την εγκατάσταση και τη συντήρηση του δικτύου και απαιτεί ανάλογα βαθιές συλλεκτήριες τάφρους μεγαλύτερων τάξεων

Πλεονεκτήματα εφαρμογής στράγγισης

- Διευκολύνεται ο αερισμός του εδάφους
- Διευκολύνεται η διείσδυση και η ανάπτυξη των ριζών
- Ευνοείται η ανάπτυξη μικροοργανισμών οι οποίοι αποσυνθέτουν την οργανική ουσία σε αφομοιώσιμη για τα φυτά μορφή (νιτροποίηση)
- Βελτιώνεται η αντοχή των αργιλωδών εδαφών στην ξηρασία
- Ευνοείται η θέρμανση του εδάφους από την ηλιακή ενέργεια
- Διευκολύνεται η εκτέλεση των διαφόρων εργασιών (καλλιεργητικές φροντίδες, συντήρηση κοκ)

Στράγγιση σε έργα πράσινου

- Η διαχείριση του πλεονάζοντος νερού είναι ζωτικής σημασίας για την χρηστικότητα και την οικολογική ισορροπία ενός έργου πράσινου.
- Πρέπει να γίνεται διαχείριση του πλεονάζοντος νερού (κυρίως λόγω βροχής) με συστήματα που μειώνουν την ταχύτητα του νερού, αυξάνουν τη χρήση του για άρδευση και φιλτράρουν τυχόν ρύπους.
- Το υπόγειο νερό πρέπει να διαχειρίζεται ξεχωριστά από το επιφανειακό νερό.

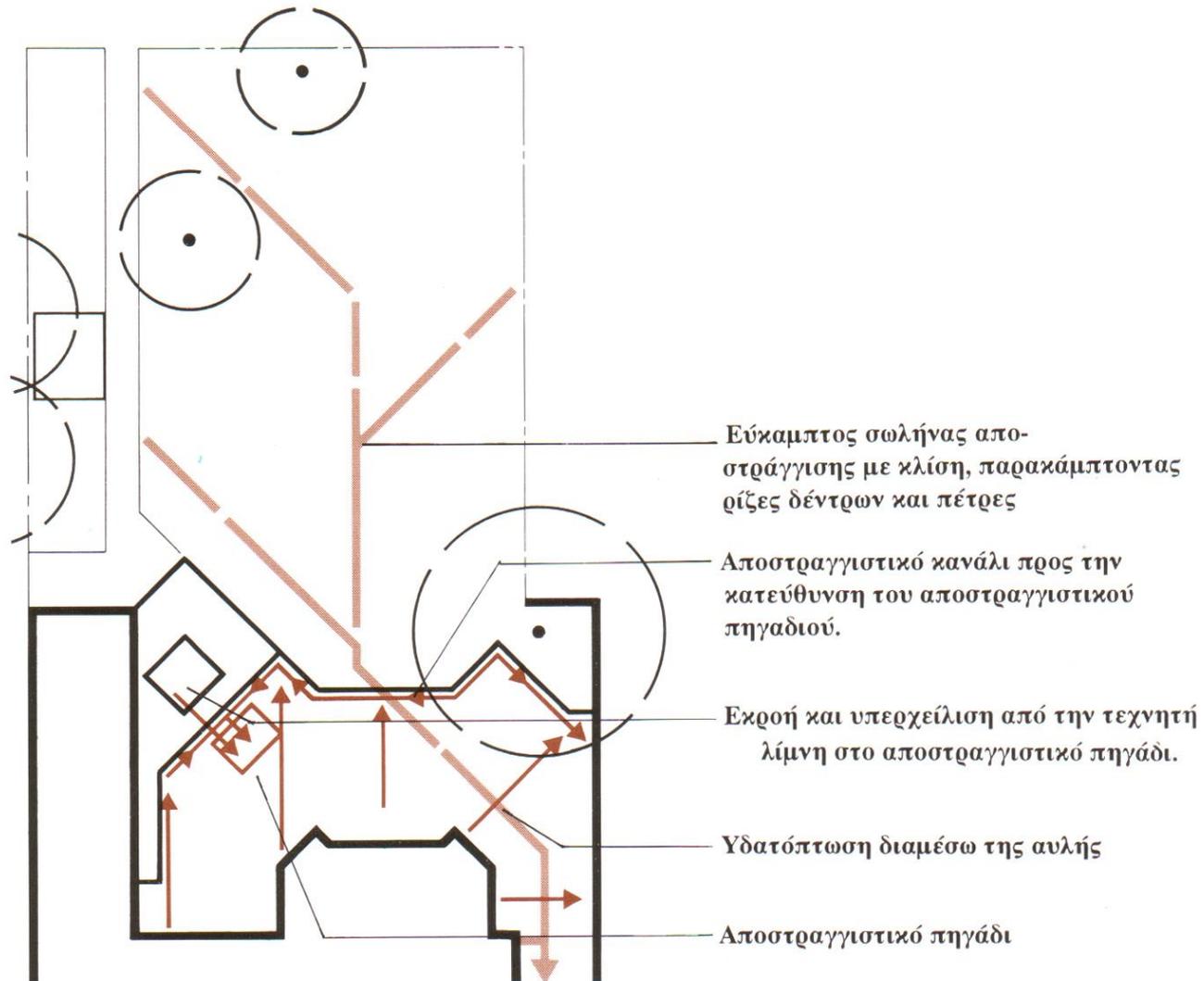
Σύστημα αποστράγγισης

- Ένα πλήρες σύστημα αποστράγγισης είναι απαραίτητο μόνο όταν στο χώρο του κήπου –ή σε τμήμα αυτού- υπάρχουν ή ακόμη καλύτερα προβλέπεται να υπάρχουν στάσιμα νερά για μεγάλες περιόδους
- Ένα τέτοιο σύστημα αποτελείται συνήθως από ειδικούς πλαστικούς σωλήνες -τοποθετημένους σε αποστάσεις και βάθος που προκύπτουν από το σχεδιασμό- που καταλήγουν σε κεντρικά κανάλια που οδηγούν συνήθως σε στραγγιστικές τάφρους.

Σύστημα αποστράγγισης

- Ένα πλήρες σύστημα αποστράγγισης είναι απαραίτητο μόνο όταν στο χώρο του κήπου –ή σε τμήμα αυτού- υπάρχουν ή ακόμη καλύτερα προβλέπεται να υπάρχουν στάσιμα νερά για μεγάλες περιόδους
- Ένα τέτοιο σύστημα αποτελείται συνήθως από ειδικούς πλαστικούς σωλήνες -τοποθετημένους σε αποστάσεις και βάθος που προκύπτουν από το σχεδιασμό- που καταλήγουν σε κεντρικά κανάλια που οδηγούν συνήθως σε στραγγιστικές τάφρους.

Σύστημα αποστράγγισης

Συστατικά συστήματος

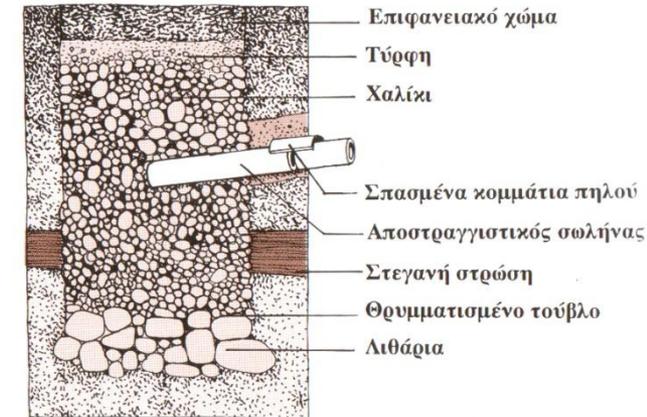

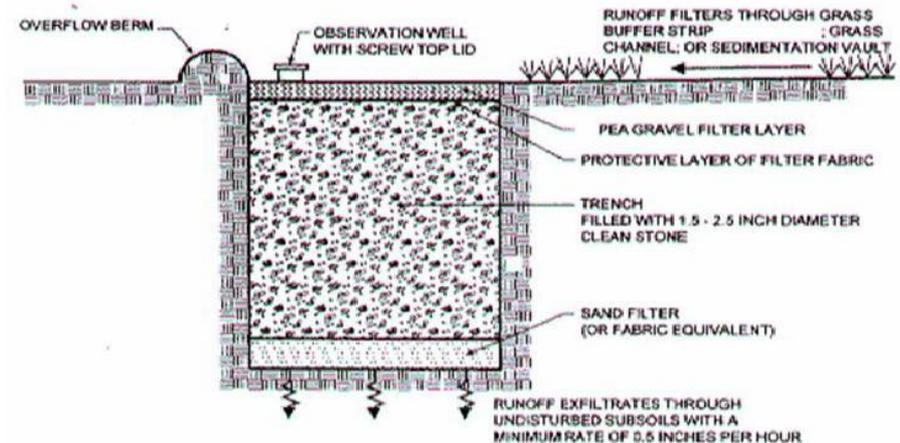
Τεχνικές

Αποστραγγιστικό πηγάδι

- Συνήθως τρύπα με άνοιγμα 1m και βάθος 1m που βρίσκεται σε βάθος 1m (περίπου) κάτω από το τελικό επίπεδο του εδάφους του κήπου.
- Λειτουργεί ως δεξαμενή από την οποία το νερό που συγκεντρώνεται από το σύστημα στράγγισης απορροφάται σιγά-σιγά.

BROOKES, 1992

CHPS, 2006

«Ρεματιά»

- Πολλές φορές το στραγγιστικό δίκτυο μπορεί να ενσωματωθεί στο σχεδιασμό του έργου πράσινου υπό τη μορφή καναλιών ή λιμνών

Τάφρος στράγγισης σε έργο πράσινου (CHPS, 2006)

«Ξεροπόταμος»

- Χαλίκια και πέτρες διαφόρων μεγεθών σχηματίζουν την κοίτη ενός ξεροπόταμου.
- Το νερό που στραγγίζει κυλά σε ένα αγωγό στράγγισης που είναι κρυμμένος κάτω από τα χαλίκια και απομακρύνεται από την περιοχή.
- Μεγάλες πέτρες δημιουργούν ένα στεγνό πέρασμα – γέφυρα.
- Η διαμόρφωση αυτή ταιριάζει σε μεγάλους χώρους.

Τάφρος στράγγισης σε έργο πράσινου (<http://www.sunset.com/>)

Τοποθέτηση διατάξεων

Πριν

Μετά

Τοποθέτηση διατάξεων

Πριν

Μετά

Τοποθέτηση διατάξεων

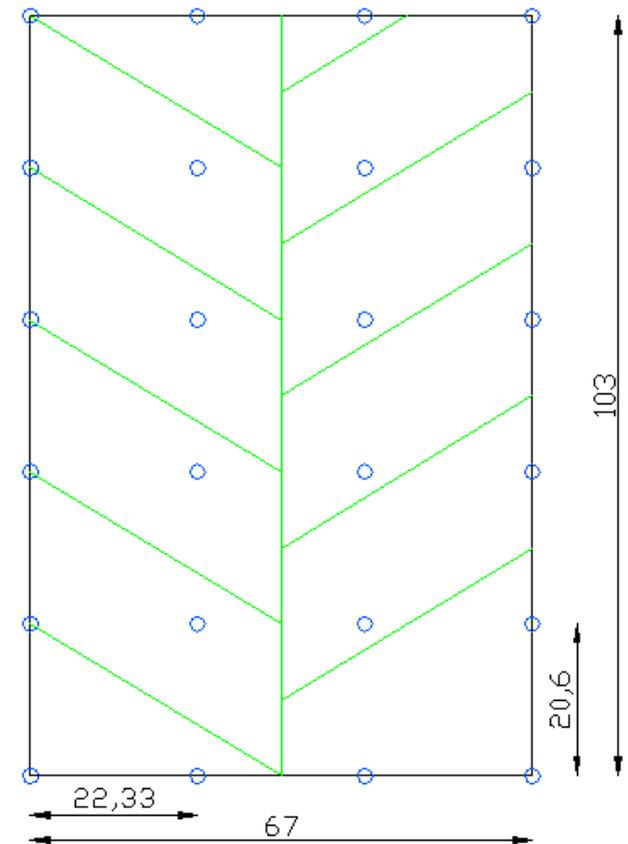
Πριν

Μετά

Σύστημα αποστράγγισης γηπέδων

- Είναι απολύτως απαραίτητο σε περιοχές με έντονες και συχνές βροχοπτώσεις ώστε να μην υπάρχουν περιορισμοί χρήσης του χώρου
- Συνηθισμένη είναι η διάταξη «ψαροκόκαλο»

Σύστημα αποστράγγισης γηπέδων

- Χαρακτηριστικά τυπικού δικτύου για γήπεδο ποδοσφαίρου:
  - Σε όλη την έκταση του γηπέδου υπάρχει κατάλληλη διάστρωση υλικών με τα πιο χονδρόκοκκα στο βάθος (κροκάλα- χαλίκι- άμμος) καταλήγοντας σε αμμοπηλώδες χώμα.
  - Προς τον κεντρικό συλλέκτη καταλήγουν από δεξιά και αριστερά διάτρητοι πλαστικοί σωλήνες Φ300 σε αποστάσεις 20m μεταξύ τους. Είναι τοποθετημένοι διαγώνια και περιβάλλονται και αυτοί από κροκάλα.
  - Ο κεντρικός συλλέκτης ξεκινά από βάθος 1,0 m και φτάνει στα 2,0 m και αποτελείται από διάτρητο σωλήνα, ο οποίος βρίσκεται σε στρώμα κροκάλας. Βρίσκεται στο μέσο του γηπέδου και το διασχίζει κατά μήκος. Ο διάτρητος σωλήνας είναι τσιμεντένιος με διάμετρο 50 cm.
  - Τα νερά της αποστράγγισης καταλήγουν σε ρέμα.

Βιβλιογραφία

- Allen, R.G., L.S. Pereira, D. Raes, M. Smith (1998). Crop evapotranspiration - Guidelines for computing crop water requirements - FAO Irrigation and drainage paper 56. Rome,
- Costello D. (2000). A Guide to Estimating Irrigation Water Needs of Landscape Plantings in California - The Landscape Coefficient Method and WUCOLS III
- EU (2000). Directive 2000/60/EC for Water
- Irrigation Association (2011). Landscape Drainage Design
- Melby P. (1995). Simplified Irrigation Design, Van Nostrand Reinhold, 1995
- ΕΛΟΤ (2009) 10-06-02-01 Άρδευση φυτών και 10-06-02-02 Άρδευση χλοοτάπητα - Φυτών εδαφοκάλυψης - Χλοοτάπητα πρανών
- Μπαμπίλης Δ. (2008) Αρδευτικά δίκτυα πρασίνου. Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα
- Ουζούνης Δ. (2002). Συστήματα αυτόματης άρδευσης Εκδόσεις Γαρταγάνης, Θεσσαλονίκη
- Τσιρογιάννης Γ. (2009) Χρήση ειδικού λογισμικού για το σχεδιασμό αρδευτικών δικτύων - Εφαρμογές με το IRRICAD v9 PRO. Αυτοέκδοση, Άρτα
- Τσιρογιάννης Γ. (2010) Φάκελος Εργαστηριακών Ασκήσεων Αρδεύσεις – Στραγγίσεις, ΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα ΑΑΤ, Άρτα, 2010

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. <Τσιρογιάννης Λ. Ιωάννης>.

<Αρδεύσεις - Στραγγίσεις Έργων Πράσινου>.

Έκδοση: 1.0 <Άρτα>, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.teiep.gr/courses/TEXG116/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Μπαλτζώη Πηνελόπη>
<Άρτα>, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

